

Neumjetnički tekst je svaki tekst koji pruža određene informacije.

Neumjetnički tekstovi su:

- zvaničan i nezvaničan razgovor,
- mali oglas,
- obavještenje,
- reklama

Mali oglas je kratka informacija o određenom proizvodu ili usluzi, jasan i sažet, i sadrži broj telefona ili adresu onoga ko nešto oglašava.

Reklama je vrsta propagandnog teksta u kojem se nudi i hvali neki proizvod ili usluga, radi bolje prodaje i ostvarivanja veće zarade. **Razlikujemo** radijsku, štampanu i televizijsku reklamu.

Vijest je najkraći oblik novinarskog izražavanja kojim se javnost obavještava o događaju ili pojavi.

Oblici novinarskog izražavanja su:

- vijest,
  - izvještaj,
  - reportaža,
  - intervju.
-

Razlikujemo tri književna roda:

- **lirika,**
- **epika i**
- **drama.**

Oblici kazivanja su:

- **pripovjedanje,**
- **opisivanje,**
- **dijalog i**
- **monolog.**

PRIPOVJEDANJE može biti

- **hronološko,**
- **retrospektivno i**
- **kombinovano.**

ПРИПОВЈЕДАНЈЕ моће бити:

- у 1.лицу и

- у 3. Лицу (свезнајући приповједач) .

ОПИСИВАЊЕ или дескрипција је облик казивања у коме се описују ликови, ентиријер или екстеријер, појаве и тд...

ДИЈАЛОГ је разговор између ликова, а **МОНОЛОГ** је разговор лика са самим собом или његово размислање.

Препознај облике казивања (изражавања).

ЧУДОВИШТЕ: Шта тражиш овде, пацове?

КАПЕТАН: Дошао сам да видим шта има у твојих седам глава, пуштеру пијани!

ЧУДОВИШТЕ: Има у свакој седам пута више него у твојој!

Кад је дошао кући, оставио је одмах златрећну књигу као непријатан терет на дно свога ћачкога кофера. Ужиноо је и изашао да се игра с вршњацима из комшилука.

Суво, студено јутро позне јесени, нигдје сунца, а још уз то без престанка дува леден вјетар, па се ситна и жтољава Николина матер још више скупила и увукла главу у пространу мушки капут.

Поред тврдње напиши на који књижевнотеоријски појам се односи.

1. Краћа прича у прози или стиху у којој су ликови најчешће животиње које имају људске особине.

2. Драма прилагођена извођењу на радију.

3. Наратор који приповиједа у 3. лицу и који зна шта ликови мисле и осјећају.

4. Дужа епска форма, најчешће у прози у којој је шире представљен живот ликова или читавог друштва.

5. Врста лирске пјесме у којој пјесник описује неку природну појаву, најчешће пејзаж.

U našem jeziku ima 7 padeža i to su: nominativ, genitiv, dativ, akuzativ, vokativ, instrumental i lokativ.

NOMINATIV - Ko? Šta? - padež subjekta, imenovanja, i imenskog predikata

GENITIV – Koga? Čega? – padež pripadanja, poticanja, dijela nečega

DATIV – Kome? Čemu? - padež kretanja, cilja kretanja, namjene

AKUZATIV – Koga? Šta? – padež objekta

VOKATIV – padež dozivanja, obraćanja i skretanja pažnje

INSTRUMENTAL – S kim? Čim? – padež društva i oruđa

LOKATIV - O kome? O čemu? – padež mjesta

PODJELA GLASOVA

Prema načinu izgovora u našem jeziku glasove dijelimo na:

- samoglasnike   A E I O U
- suglasnike   B P F D T Z S C Č Đ Ž Š Ć DŽ Ś Ź
- glasnike   J V R L LJ M N NJ

Prema mjestu tvorbe (izgovora) suglasnike dijelimo na:

- Dvousnjeni   M P
- Usneno-zubni   F
- Zubni   D T Z S C
- Prednjonepčani   Č Đ Ž Š Ć DŽ Ś Ź
- Zadnjonepčani   K G H

Prema zvučnosti suglasnike dijelimo na:

- Zvučne   B G D Đ Z Ž DŽ Ź
- Bezvučne   P K T Ć S Š Č Ś F H C